

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOLA.“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Școala noastră.

S'au năpustit vrăjmașii asupra școalei noastre confesionale, s'au năpustit să ne-o răpească, știind că dacă școala ne vor nimici-o și neamul nostru va fi pus pe panta peirei.

Conservarea noastră națională și păstrarea credinței strămoșești, alipirea de această credință, din școala confesională se sădește în inimi, se dezvoltă și se întărește apoi prin biserică.

Răpindu-ni-se școala noastră, ni-s'ar răpi garanția viitorului neamului nostru, ni-s'ar răpi până și mângăerea pe care în ziua de azi o mai avem...

Ni-s'ar răpi mângăerea, căci dulcea noastră limbă n'ar mai fi lăsată atunci în învățământ; copiii nostri ar ajunge a nu mai învăța nici „Tatăl nostru“ în limba maternă; în biserică, la sărbători, tu părinte, nu ai mai auzi pe fiul tău citind apostolul... căci nu astfel de lucruri preocupă pe cei-ce spiritul, limba, și așezămintele tale gonindu-le, instalatu-s'au să-ți „procopsească“ neamul prin „instrucțiune.“

În împregiurările de astăzi mari sunt greutățile, mari încordări se cer pentru a ne menține și dezvoltă școala noastră confesională; căci *vrăjmașul nu scapă de-ași pune piciorul în școala noastră confesională, prin „ajutor“ sau prin impostură...*

Ideea statificării școalelor confesionale din țeara noastră, pusă în practică și realizată treptat, mare desastru a fost, mare desastru este, pentru naționalități, și în special pentru noi Români, contra căroră în întâiul rînd a fost îndreptată; dar' este tot odată *desastru pentru întregă educațiunea religioasă.*

Am văzut decurînd pe însuși inauguratorul sistemului maghiarisării prin „statificare“, adecă prin

maghiarisarea școalelor confesionale, pe *Coloman Tisza*, pledând la congresul reformatilor, ținut în *Dobrișin*, contra statificării școalelor confesiunei reformate!

Dacă însuși *Tisza* și reformații, cei mai incarnați maghiari, s'au inspăimîntat de efectele de până aci ale neconfesionalității, de decadența morală ce produce învățământul fără caracter religios, — ce vom zice noi, când pentru noi pe lângă criza morală, statificarea însemnează o lovitură de moarte și pentru caracterul național, pentru ființa neamului nostru!

În această stare de lucruri, nici o jertfă nu poate fi prea mare pentru apărarea neamului nostru a credinței strămoșești, a școalei noastre, care este residuiul aceloră.

Ceva din Dreptul matrimonial.

Dreptul matrimonial este espunerea tuturor dispozițiilor privitoare la încheierea și desfacerea căsătoriei. Căsătoria este o instituțiune naturală dumnezească, prin care se leagă un bărbat și o femeie, pentru a conviețui în decursul întregii vieți. Ea se bazează pe instinctul natural al sufletului nostru, de a-și găsi un tovarăș în o persoană de seces deosebit. Bărbatul își concredte toate speranțele și iluziunile sale familiare soției sale și dela o potrivire de caractere atârnă fericirea consoților.

Legătura matrimonială nu e numai de natură fizică, ci e mai mult o legătură spirituală, o contopire a cugetelor și sentimentelor celor doi soți și o împărtășire reciprocă a tuturor drepturilor divine și umane. Jurisconsultul roman *Modestin* definește căsătoria în modul următor: „*Nuptiae sunt coempti*

virī et feminae et consortium omnis vitae, divini et humani juris communicatio.“ Această definițiune din legislațiunea romană și bizantină a fost adoptată și de canoniștii bisericii orientate ca una care exprimă esența căsătoriei din un punct de vedere mai înalt. În ea se accentuează principiul monogamiei, a unei conviețuiri pentru durata vieții întregi și principiul egalității soților cu privire la drepturile civile sociale și religioase. Atât dreptul bisericesc, cât și dreptul civil modern caută ca în aceste trei direcțiuni să cristalizeze poziția reciprocă a soților căsătoriți. Dreptul civil nu se mulțumește cu învoirea ambilor soți, ci pretinde și recunoașterea publică a acestei învoiri; tot astfel și dreptul bisericesc.

Nota: Dreptul roman considera căsătoria ca o afacere, ce aparține exclusiv domeniului de drept privat. Astăzi numai în statele nordamericane se mai consideră căsătoria ca o afacere privată. La Romani „pater familias“ avea dreptul de dispunere absolută asupra familiei și astfel dispunea și asupra căsătoriei fiicei sale, după liberul arbitriu. Dreptul acesta îl perdeau numai după ce fisa sa a devenit soția unui bărbat. Atunci se zicea, că a trecut în „manu mariti.“ Trecerea dreptului avut asupra fiicei sale la viitorul soț, se întâmpla în trei moduri și anume: prin *confarreatio*, *esemptio* și *usus*.

Confarreatio era o ceremonie religioasă. În ziua nunții părintele miresei în prezența mirelui, a rudeniilor lui, alor 10 martori romani sub presiunea „pontifex maximului“ sau a vre unui alt flamen al lui Joe, aducea jertfă o pâine de făină și pronunțând cuvinte solemne preda potestatea avută asupra fiicei sale în mâinile mirelui. Apoi se începea ospéțul, care ținea până seara, când mireasa împodobită foarte frumos era dusă cu procesiune solemnă la casa mirelui. Aici era primită la pragul casei cu apă și foc, simboale ale cultului familiar și ridicată fiind peste pragul casei intră în casa mirelui. Intrați aici mirele cu mireasa mâncau din o pâine de grâu, aduceau jertfe și libațiuni în onoarea *Penatilor*. Copiii născuți din astfel de căsătorie, dacă erau feciori, deveneau preoți ai zeului *Iupiter*, *Marte* și *Qirinus*, ear dacă erau fete, preotese a zeiței *Vesta* (Vestalinele aveau să păzească focul sacru rămânând necăsătorite cât timp erau vestaline, preoții însă sau flaminii erau căsătoriți.)

Coemptio era o ceremonie civilă, în virtutea căreia mirele devenea în potestatea miresei simulând un fel de cumpărare. Părintele miresei primind o sumă de bani dela mire, preda pe fisa sa în potestatea aceluia, întocmai după cum ori-ce obiect devine în posesiunea cuiva prin cumpărare.

Usus era dreptul ce 'și-l câștigă bărbatul asupra unei femei, care în cursul unui an întreg a fost în legătură conjugală cu el. Dacă însă în decursul acestui an femeea se va fi îndepărtat pe 3 zile și 3 nopți neîntrerupt dela bărbatul cu care a trăit ea, el nu mai putea câștiga dreptul asupra acestei femei. Așa făceau femeile, cari voiau să se subtragă de sub potestatea bărbatului. — *Usus* îl întrebuințau străinii din imperiul roman, *coemptio* cetățenii romani, ear' *confarreatio* patriciani.

Dreptul bisericesc a ridicat căsătoria la rangul de taină, consfințind legătura dintre soț și soție prin invocarea grației divine. Biserica consideră căsătoria ca o instituție divină, a cărei origine o a pus însuși Dumnezeu, când a creat pe Adam și Eva și binecuvântându-i le-a zis: „*Creșteți și vă înmulțiți, de umpleți*

tot pământul.“ Tot astfel și Mântuitorul Cristos luând parte la nunta din *Cana-Galileei* a aprobat căsătoria, ear' Apostolul Pavel se exprimă despre căsătorie prin cuvintele: „*Și va lăsa bărbatul pe tatăl și mamă-sa și se va lipi de muerea sa și vor fi amândoi un trup.*“ În sens bisericesc dar' căsătoria însemnează contopirea celor doi soți într'o singură ființă. De aci și drepturile de reciprocitate între cei doi soți.

Dr. P. Șpan.

(Va urma.)

Ce-i doare.

Pe depozitarii românismului din „mica Romă“ nu-i doare de școala română, asupra căreia s'au năpustit cu proselitismul lor, dar' îi doare de altceva; și adică de pionul cu care operează în Arad, de domnul Dr. Stefan C. Popp, căci sigur dînsul este fruntasul despre care scrie „Unirea“ în primul său articol de Duminecă, că-'l persecutăm până la repunere pentru-că e uniatic, adică noi suntem netoleranți.

„Mica Romă“ dar', are să fie luată în înțeles papist; Blajul e micul sediu al papismului ear' nu a l Românișmului, precum se pozează; pe el îl doare numai de persoana unită ear' nu de școala română; astfel chestia persecutării școlii române rămâne deschisă.

Noi suntem dar' intoleranți, cari ca Români am primit pe dl Dr. Stefan C. Popp, earăși ca pe român între noi și ne pomenirăm cu un om care folosindu-se de situațiunea avantajoasă ce noi i-am creat-o aici în Arad, că se avîntă la decapitarea noastră și la spargerea bisericii noastre, ear' noi ne-am permis a nu pleca capul înaintea paloșului, nici a închina altarele ortodoxe înaintea fenomenului eșit din Gherla. Ani de zile am tăcut și am ascultat îmbălăcărirurile acestui om, tot de dragul păcii și din motive superioare. Această nobleță în loc de-a' l aduce la mai bune sentimente l'a făcut mai temerar, ear' acum când îl întrebăm cine ești, și de ce nație? Cum te cheamă? Ce vrei aici? În loc să-'și dea seamă de național, alarmează și „mica Romă“, căci acolo e destul să spui că ești catolic, „mica Romă“ n'are d'a face cu naționalismul nimic.

Zice mai departe „Unirea“ că din Blaj s'a inițiat compromisul pentru susținerea reciprocă a școlilor. Foarte bine, dar' atunci rămâneți la inițiativă, unde vă sunt faptele? Să nu știți oare nimic de persecuțiile școlii românești de către episcopul Radu?

Ian' aflați și la aceasta cadență! Ori doar' nici cu episcopul Radu nu vă identificați? Este Blajul tot Blajul vechiu ori s'a metamorfozat cu totul în pismul modern românesc?

Altfel vom scrie nu numai istoria trecutului ci și a prezentului, și veți sta înaintea judecății pentru relele ce le faceți neamului românesc, prin tăciunile războiului religios ce-l aruncați între poporul românesc.

Predică,

pentru Dumineca a III-a după Rusalii.

„Nimeni nu poate slugi la doi domni.“ (Mat. VI. 24.)

Iubiților creștini!

Minunată evanghelie ne învrednicirăm a auzi astăzi, însă și mai frumoasă și de adevărat preț ne va fi aceasta nouă, dacă vom căuta a pătrunde cu mintea noastră înțelesul cuvintelor sfinte ale Mântuitorului. Făclia cât de mare ar fi nu e de nici un folos dacă nu o vom aprinde, ear' aprinzându-o cu atât mai bine ne vom încredința despre puterea luminei sale și cunoscând aceea putere, tot mai mult ne vom nisui a o avea. Așa stă și cu evanghelia de azi, și tot așa cu mintea — înțelegerea sau rațiunea omului. Mintea sau rațiunea noastră tot mai mult și mai bine se va lumina cu cât mai înfrădins ne vom deprinde cu acestea.

Marele filosof Pitagora a zis că: *omul se deosebește de animale prin aceea că are „rațiune“*, sau altcum că are minte sau înțelegere cari toate se reduc la suflet. Și fiind-că într'adevăr aceea ne ridică pe noi oamenii peste lumea cea necuvântătoare, pentru aceea bat eu astăzi la sufletul — la rațiunea noastră — fraților „lărgi-ți ve și voi“ (II. Cor. VI. 13.) ca să cunoaștem și să ajungem a vedea că: „Nime nu poate slugi, la doi domni,“ sau „Nu puteți lui Dzeu slugi și lui mamona.“ Și aceasta cu mintea sau rațiunea noastră nici nu putem a lăsa sau admite, pentru-că e un lucru ce i-se împotrivesc aceleia fățiș. Judecați fiilor spre pildă că: „Ce împărțășire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împreunare are lumina cu întunerecul? Sau Cristos cu Veliar? Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios? Sau ce însoțire este bisericii lui Cristos cu idoli?“ (II. Cor. VI. 14—16.) Pentru-că: „Sau pe unul va urî, și pe altul va iubi, — ne răspunde Cristos — sau de unul se va ține și de altul nu va grijă.“

Dintre șerpi vipeira e cel mai otrăvit, așa și dintre păcatele întru cari se află mai ales oamenii de azi e „avaritia“ sau *iubirea de argint* — de bani mai lătită și cu atât și mai primejdioasă întru toate urmările ei; pentru-că sub mamona avem de înțeles lumea peste tot, ear' în special, mai vederat: banul pe care noi îl prețuim mai mult decât trupul și chiar sufletul nostru și căruia se închină oamenii mai mult ca lui Dzeu. Înțelegeți acum frații mei pe cei doi domni? Pe Tatăl și pe diavolul cu ochiul său, banul!

Iubirea de argint e pricina înstrăinării noastre tot mai mult de către Dzeu, căci ea nu se mulțumește până nu ne vede sufletul nostru deplin rebît.

Luminează-mi Doamne mintea mea ca să învăț cu folos pe fii mei; ear'pe ei îi predispune ca să mă asculte

cu tot sufletul și cu tot cugetul lor, ca să ia roadă bună știind cui au să slugească.

Întărește-mi Cristoase al meu rostul cu cuvinte înțelepte!

Dați-mi, filor, deplină ascultare!

* * *

Mari rătăciră erau în vechimea adâncă la poporul Roman și cel grecesc, precum și la alte popoare despre lucră adevăratului Dzeu. Ei aveau mai pentru fiecare lucru câte un Dzeu căruia se închinău, mai cu evlavie decât o facem noi astăzi față de unul adevăratul nostru Dzeu. Ei făceau jertfe acelor Zei făcuți de mâni ome-nești din aur și argint, până și din lemn cu chipuri de paseri, bou și alte dobitoace. Atâta întunerec acoperea mintea lor, până și rfrurile le țineau de câte un Zeu. Egiptenii spre pildă țineau riul Nil. Și aduceau jertfe chiar de oameni, arzându-i în fața lumii în cinstea chipurilor de metale. Despre idolul Moloh al evreilor vorbește și Sf. Scriptură prin gura prorocilor. „Au jungheturi și jertfe mi-ați adus mie casa lui Israil, în 40 de ani în pustie și ați purtat cultul Moloch și steaua Dzeului vostru Remfau chipurile aceloră, care v'ați făcut vouă“. (Amos V. 25—26.)

Un asemenea Moloch sau idol afurisit a străbătut toate timpurile, deși el neinsuflețit, însă a însuflețit lumea toată a i-se proșterne lui, jertfînd trupul dar' și sufletul seu lui. E vorba fraților că acel idol e *iubirea de argint sau de bani*, altcum numită: *avaritia*, care e un mare păcat pentru-că ne face să uităm pe Dzen, să nu ne mai aducem aminte nici odată de El. Se osteneșc zi și noapte oamenii numai pentru căștigarea de bani, se sbuciumă de a-și câștiga averi, moșii mari cu gândul ca să trăiască bine. N'am auzit și n'am prea văzut pe nime încă, care să se trudească după o avere neperitoare, după o moșie cu care s'ar pute hrăni sufletul său, ci s'au împetrit inimile lor, încât nu mai vreau să audă de glasul lui Dzeu care și azi strigă rivnitorilor după argint sau după bani: „Căutați mai întâiu împărăția lui Dzeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adauge vouă.“ (Matei VI. 33.) Cine însă mai caută după împărăția lui Dzeu? Cine se mai ostenește întru adunarea de roduri pentru lumea cealaltă și pururea vecinică? Toți cantă o înavuțire vremelnică și o omorire vecinică a sufletului. „Nime nu poate slugi la doi domni, nu poți lui Dzeu a slugi și mamonii.“ Nu putem iubiților. Pentru-că vînând noi lumea aceasta, socotind chipul banului mai mult ca chipul lui Dzeu, adecă sufletul nostru, să nu ne pierdem atât trupul sdruncinându-l cu adunarea de bani, cari nu lasă omului odihnă nici măcar pe o clipită. Avarul, sau iubitorul de argint nu mănăncă în tignă, nu doarme, nici pe așternutul seu, n'are somn, pentru-că diavolul îi răpește somnul care e taria omului, ca așa mai curînd să-i vadă trupul apus în groapă, ear' sufletul să-i pice sub stăpânirea sa. Căci într'a cărui mâni pică sufletul unui asemenea nefericit care întreaga sa viață numai pentru ochiul diavolului s'a sbuciumat; într'acărui mâni, dacă nu în ale aceleia căruia s'a închinat?

Bogatul din evanghelie, căruia îi rodise țarina foarte, au nu se muncea el neștiind ce să facă unde să-și pună mulțimea rodurilor? Se frământă ziua, se frământă noaptea pe așternutul său moale: „Ce voi face? Se muncește bogatul, când toată lumea dormea — „Ce voi face? că n'am unde aduna rodurile mele.“ (Luca XII. 17.) Așa ziua, așa noaptea; așa la ceasul mîncării, așa când se culcă; așa când se scoală. Se sfirșeșc sgărcitul, că mîncarea nu se mai prindea de el, somnul i-l'a furat diavolul, ca mai curînd să-l vadă mort. Nu se liniștește, nu i-se înmoaie inima; daeă nu vrea să dea la alții priso-

sul ce nu mai încăpea în jignițele sale destul de mari; să fi împărțit ceva neamurilor sale; sau să fi zis: Destul îmi este bogăția mea, destul m'am năcăjit până am strîns-o și acuma să mă mai turbur, că n'am unde aduna rodurile, — să-mi rupă somnul meu atât de dulce? Diavolul nu-l lasă să cugete așa, el îl povățuește ca să nu schimbe, să greșească măcar un cuvânt din îngrijirea: „Ce voui face?” In loc d'a zice: „Cui voui face?” Că era tot atâta: „Cui voui face?” O milostenie: Cari prunci au rămas orfani și plîng de foame? Cari au întrerupt studiile din pricina sărăciei? Care datoras ajungînd în mâinile creditorului, acela îl sugrumă să-i plătească datoria și n'are destul? Cari biserici sunt sărace? Cari școale stau să pice? O sgârcitul! De ce n'ai cugetat la acestea? Voiai să-ți spargi jignițele ca să le zidești mai mari, ca să poți aduna rodurile tale toate? „Aceasta voui face!” Așa! Pe tine nu te înduplecă nimic, n'ai tu suflet? Ba da, iubiților numai atîta că acela i-s'a dobitocit, aduce aminte de el și nu vrea să-l peardă, caută însă a-l sătura cu rodurile din jignițele sale: „Suflete! ai multe bunătăți strînsse spre mulți ani: odihnește-te, mănîncă, bea, veselește-te!” (Luca XII. 20.) Inainte d'ai striga eu „nebune!”. D-zeu în mez de noapte când nici p'în gând nu i-a trecut moartea îi zice: „Nebune într'această noapte sufletul tîu vor să-l ceară dela tine, dar' cele-ce ai gătit, cui vor fi?” (ib. 21.) Așa bogate! Și ai săturat sufletul cu moartea; cine va aduna rodurile tale? Cine va sparge jignițele tale, că n'ai pe nime, n'ai fii, n'ai prieteni, n'ai pe nime, că n'ai făcut nimănuî bine: „Cui vor fi?” Te întrebă D-zeu, că destul te munceai tu tot cu aceleași litere începătoare: „Ce voui face?” însă cu înțeles de moarte pentru tine; pentru-că diavolul te povățuia; banii ți-au orbit ochii, și ți-au întunecat mintea sau rațiunea ta. Ai pierdut și trupul când nu mai știai de avuția ta, și ți-ai osândit sufletul când puteai să ți-l mîntuești.

Priviți iubiților frați și fii în icoana acestui nefericit și cunoașteți întocmai pe creștinul avar sau iubitor de arginți. „Așa este acela-ce stringe șișie comoară, ear' nu în D-zeu se înavuțește.” (ib. 21.) Înveța-ți-vă iubiților din această pildă, înțelepți-ți-vă cum aveți d'a vă osteni cu căștigarea de averi; puteți a vă căștiga averi cât de multe că spre aceea numai în Dumineca trecută v'am îndemnat prin diligență neobosită în lucru însă mai înainte de toate nu uitați de sufletul vostru, pe acela să-l înavuțiți mai mult; folosiți mintea, rațiunea sau înțelegerea voastră spre sfîrșitul pentru care ni-s'a dat, căci bogăția cât de mare pe lângă minte înțeleaptă este cea mai mare binecuvîntare atît pămîntească dar' mai virtos fericire cerească; ear' bogăția fie a lui Cres, fie a lui Por sau Darie împăratul, dacă e în mîna sgârcită, dacă e condusă de o minte neînțelegătoare cu gând numai d'a se înălța pămîntește, d'ași sătura trupul ear' de suflet a nu mai duce grije, pentru unul ca acela e avuția ceea-ce ar fi o sabie ascuțită cu două tășuri dată în mîna unui prunc; dar' ce vorbesc, asemănarea e prea slabă că aceea omoară numai trupul dar' nu și sufletul. Nu pot găsi nici o asemănare, pentru-că această primejdie nu se poate asemăna cu nimic.

Căți bogați sunt cari ar pută ajuta pe vecinul seu; pe prietenul seu; pe un sêrac sau altul, ar pută face milostenie cu o biserică și școală sêracă cu un student lipsit de mijloace în vremea studierii, cu un orfan ce-și strînge bucată de pîne cu plîngere și văerare; căți sêraci sunt hăduiți după pragurile lor și aruncați afară în timp de earnă goi și flămânzi, sêtoși și bolnavi. Unde vă este sufletul bogaților în averi? Unde vă este mintea creștinilor sgârciți? De ce atîta amăgire pe voi filor când banul dintre cei trei prieteni ce-i are omul, e cel mai mare înșelător. Când moare omul, a v e r e a s a nici mă-

car până la mormînt nu-l petrece; prietenii sunt ceva mai buui, că ne însoțesc până la groapă; ear' cel mai bun amic este *faptele cele bune* ale omului, cari în lumea aceasta îl fac nemuritor, ear' după moarte însoțesc pe om până la cer și acolo îi asigură vieța de veci cumpărându-și pe prețul lor moșia cerească, raiul, locul cel mai fericit pentru sufletul nostru. „Face-ți-vă — vă sfătuesc cu evangelistul — face-ți-vă vouă pungi care nu se învechesc, comoară nemişcată în ceriu, unde furați nu se apropie.” (Luca XII. 33.)

* * *

Sgârcitul nu înțelege aceasta, pentru că el află în ori-ce faptă bună ce ar pută-o săvîrși cu toată ușurința — în urma bogăției sale, în urma talantului sau argințului Domnului, de ar ave o minte înțelegătoare și o inimă de creștin, — el află iubiților tocmai contrarul, vede în jertfira, pentru-că mintea și ochii sgârcitului văd și în paserile cerului cari se hrănesc vara din țarinele tuturor oamenilor fără alegere, pe un fur care îi roade averea sa. Sgârcitul în cele din urmă nici pe sine nu se poate suferi; de frica ca să nu sêrăcească știm că nici nu mănîncă și nici nu-și îmbracă trupul său cum se cade. Așa e firea acestei boale, care e tipul cel mai deschiș al diavolului, nu se îndură nici de persoana sa, dar' cum de alții; sgârcitul e orbit de banii sei, cari îi sunt tot atîția D-zei șișie; cugetă că și numai un filer de ar perde din avere, jertfind pentru scopuri bisericesti, școlare și peste tot creștinești i-s'au deșertat pungile sale. Și tocmai în aceea zace pierderea bogaților sgârciți pe cari îi asemănă Mîntuitorul dirigătorului bogat venit anume la dînsul pentru-ca să-l întrebe ce are să facă ca să moștenească vieța de veci. După-ce îi spuse Iisus că ce are de împlinit, la sfîrșit știindu-l bogat mare îi propune a face cu banii sei o milostenie cu sêracii. Destul a fost iubiților să se atingă Iisus numai cu cuvîntul de avuțiile sale și să-l întristeze afară din seamă și „s'a întristat, că era avut foarte.” (Luca XVIII. 23.) Așa sunt și bogații nostri, destul ar fi numai să-i propui a jertfi ceva, și l'ai întristat pe un timp mai îndelungat. „Și vîzîndu-l Iisus că s'a întristat a zis: Mai lesne este să treacă funia corăbiei prin urechea acului, decât bogatul să între întru împărăția lui D-zeu,” (ib. 25.) și earăși vă strig fraților: „Nime nu poate sluji la doi domni.” Amin!

J a b a r, 27/9 Maiu 1991.

Ioan Nicorescu,
preot gr.-or. rom.

Predică,

la Dumineca a III-a după Rusalii.

— După E. Meniat. —

„Nimenea nu poate sluji la doi domni.” (Mat. VI. 24.)

Dumnezeu și lumea se deschilinesc de olaltă în așa mare măsură, Iubiți Asc. încât nici odinioară nu pot voi amândoi unul și același lucru. Dumnezeu voește mîntuirea sufletească a omului. El zice: „Ce va folosi omului de va dobîndi lumea toată și-și va pierde sufletul său” (Mat. XVI. 26.) El voește dar' să umblăm pe căile dreptății, să împlinim poruncile lui, cu un cuvînt să facem tot ce ne stă în putință, ca să dobîndim mîntuirea sufletească. Și chiar pentru aceasta ne face băgători de seamă să nu iubim lumea cu

poftele ei, să nu umblăm după desmierdări și lucruri necinstite, dacă voim ca dragostea lui D-zeu să rămână întru noi. Lumea de altă parte se silește să ne prindă în cursele ei. Ea ne îmbie ca să luăm parte la bucuriile și petrecerile ei, să facem totul ce se poate ca să trăim în desfătări și imbuibări silindu-se a ne depărta și înstrăina de vecinicul adevăr, — de D-zeu.

Acestea — D-zeu și lumea — sunt doi domni, la care sfânta scriptură zice că e cu neputință a slugi. Și în adevăr așa e. Să încercăm să facem destul datorinței noastre creștinești, și eată că lumea cu poftele ei a trebuit să o părăsim, să o dăm în lături; și dinpotrivă iubind lumea cu petrecerile ei sgomotoase, am dat uitării pe D-zeu, am dat uitării pe Acela, dela care am primit vieța și în mâna căruia va trebui să ne dăm sufletele. Bine și adevărat grăește deci sfânta scriptură, când zice: „Nimenea nu poate slugi la doi domni“ pentru-că, „sau pe unul — va iubi și pe altul nu va grijii“ (Mat. VI. 24.)

Pricinile pentru-care omul nu poate slugi lui D-zeu și lumii le socotim în următoarele: 1) D-zeu voește să fim cu totul în slujba Dinsului, — lumea încă aceasta o voește; a slugi și unuia și altuia e cu neputință.

2) Legea lui D-zeu se deschilînește de legea lumească, sau de legea firei omenești, ear' cineva să poată face destul și încă de-odată la două legi ce se deschilinesc una de alta încă e cu neputință.

Despre cele pomenite aci vă voi vorbi eu azi iubitorilor ascultători — fiți deci cu luare aminte.

Cea dintâiu și mai mare poruncă care o a dat D-zeu în testamentul vechiu, poporului evreesc, este „Ascultă Israile: Domnul Dumnezeuul nostru Domn unul este și să iubești pe Domnul D-zeul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta.“ (Devt. VI. 4, 5.) Ear' cea mai mare poruncă dată în Testamentul nou este: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău“, și să „iubești pe deapropapele tău ca însuși pe tine“ (Mat. 22, 37—39.) Ca și când ar zice: Omule, eu sunt D-zeul cel-ce te-am zidit dintru neființă, care ți-am dat vieța și suflet, care te-am răscumpărat cu sângele meu și ți-am gătit împărăția cerească, tu ești zidirea mea, tu ești câștigul meu, trebuie dar' să iubești pe Domnul D-zeul tău — pe ziditorul și făcătorul tău din nimica — din toată inima ta, din tot sufletul tău trebuie să-'mi sfințești mie toată vieța ta, toate puterile tale și eu voesc ca tu să-'mi slugești numai mie atât cu trupul cât și cu sufletul. „Să iubești pe Domnul D-zeul tău din toată inima ta, cu tot sufletul tău cu toată puterea ta“ zice Domnul.

Noi ca născuți din lume suntem legați de dinsa prin multe legături, cari ne fac cu neputință mântuirea sufletelor și pentru-ca să taie aceste legături veni Mântuitorul Cristos pe pământ, luând chip de rob, făcându-se afară de păcat, — întru toate ase-

menea nouă; veni preabunul Răscumpărător într'armat cu sabia cuvântului, pentru-ca tăind legăturile noastre cu lumea, să ne facă moșteni împărăției cerești. El însuși zice că nu a venit să facă prietenie cu lumea, cea atât de depărtată de dînsul, cu aceea lume, care a dat uitării pe ziditorul său.

Legătura care ne ține pe noi încătușați de lume este: dragostea părinților către fii, și dinpotrivă, apoi dragostea fratelui către frate, a prietenului către prieten și mai ales dragostea sau plăcerea — pofta către vieța aceasta trecătoare. Mântuitorul nostru Cristos zice: „Cel-ce iubește pe tată-său, pe mamă-sa mai mult decât pe mine, nu este vrednic de mine și cel-ce iubește pe fiu sau pe fată mai mult decât pe mine nu este vrednic de mine.“ (Mat. 10. 37.)

Aduceți-vă aminte iubitorilor creștini, cât de tare îngreuna Faraon pe poporul evreesc din Egipt după moartea lui Iosif? El îi pune să facă tot felul de lucru, numai și numai ca ei să nu aibă vreme să cugete, să-'și ridice mintea la D-zeu. Fost-au trimiși Moise și Aron ca să zică lui Faraon, să lase pe poporul lui D-zeu, ca să meargă cale de trei zile în pustie, să sărbătorească. Așadar' își zise Faraon, poporul jidovesc își aduce și acum aminte de Dumnezeuul său: „Îngreuneze-se“ dar' „lucrurile oamenilor acestora“. (Eșire V. 9.) Aceste cuvinte au fost de ajuns ca poporul evreesc să fie de nou însărcinat. Până aci el făcea, ce e drept, cărămizi, dar' i-se dădea de gata paietele de lipsă; acum împăratul porunci căpeteniilor să nu dea paie, ci să-'și adune poporul paie de pe țărini. „Mai mult“ — porunci Faraon: „să nu dați paie poporului pentru facerea cărămizilor ca eri și ca alaltăeri, ci să meargă ei să-'și adune lor paie și să facă cărămizi câte au făcut în toate zilele și să-'i siliți și să nu imputinați nimica din lucrurile lor, că șed fără de lucru, pentru aceea strigă zicând să mergem și să jertfim. Să se îngreuneze lucrurile oamenilor acestora și să grijească de aceste.“ (Eșire V. 7—9.)

Chiar așa face și lumea, dușmanul sufletelor noastre. Se încearcă să ne facă cu totul robi șieși, se silește să ne facă a ne îngriji numai de trup și de cele trupești și când vede că ne gândim și la Dumnezeu, atunci ne însărcinează cu osteneți și cu felurite gânduri rele și întocmai ca Faraon ne strigă: „Îngreuneze-se lucrurile oamenilor acestora și să grijească de aceste.“ Dacă voim să ne rugăm lui D-zeu, atunci ne vin înainte gândurile lumii îndoite; dacă voim să mergem la biserică gândurile lumii sunt acelea cari ne rețin. Astfel poștește lumea, în toată vieța noastră să fim supuși slujbelor ei și să nu putem jertfi lui Dumnezeuu nici măcar un minut.

Nu vă grijiți zice Dumnezeuu, de îmbrăcăminte nu vă grijiți de hrană și beutură, priviți crinii țării, uitați-vă la paserile cerului, cum nu seamănă nici seceră, și totuși le hrănește, părintele ceresc. Lumea dinpotrivă chiar la acestea i-se pune silința să ne sfătuiască să ne îndemne.

Vedem deci, iubitorilor creștini, că Dumnezeu ne poartă cu totul în slujba dînsului, lumea așisderea; a fi și într'un loc și într'altul de tot și deodată e cu neputință; este invederat deci, că nimenea nu poate slugi la doi domni. Grijea lumii și gândul la Dumnezeu, nu pot fi în unul și același suflet, nu pot fi în unul și același loc; deoare-ce precum zice Marele Ciril — „In mintea cea turburată de grijile lumesti, nu poate încapa nici grijirea de cele bune nici darul lui Dumnezeu.“ Aceasta dar' este cea dintâiu pricină, pentru care omul nu poate slugi la doi domni.

Pricina a doua, pentru care omul nu poate slugi la doi domni adecă, lui D-zeu și lumii este aceea, că legea lui D-zeu e de tot împotriva legii lumesti. Să ne întrebăm că oare ce poruncește legea lui D-zeu? Legea lui D-zeu poruncește să iubim pe Domnul Dumnezeu mai pe sus de toate, să iubim pe deaproapele nostru ca pe noi înșine, să facem bine, celor ce ne fac nouă rău, să nu răsplătim rău pentru rău; ear' legea lumii ne îndeamnă să nu iubim pe nimenea și să ne arătăm nemulțămitori chiar și față cu cei-ce ne fac nouă bine.

Dumnezeu poruncește să ajutorăm pe săraci, văduve și orfani, zicînd: „Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde rugina și molii le strică și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați comori în cer unde nici rugina nici molii nu o strică unde furii nu o sapă nici o fură“ (Mat. 6, 19—20) Lumea din potrivă zice să iubim aurul și argintul să ne îmbogățim pe ruina și din sudoarea altora; D-zeu poruncește să vorbim totdeauna adevărul; lumea din potrivă nu urește nimic mai mult decât adevărul; D-zeu poruncește să facem fapte bune; ear' lumea voește ca fapta bună să zacă în gunoiu; D-zeu voește ca să domnească pacea, ear' lumea sfada; prin urmare legea lui D-zeu e de tot împotriva legii lumesti, nu este dar' om, care să poată împlini în unul și același timp aceste două legi atât de împotrivate, și a slugi la doi domni așa de deosebiți, căci „sau pe unul va urî și pe altul va iubi sau pe unul va cuprinde și pe altul va urgisi.“ (Mat. 6, 24.)

Să ne întrebăm acum, iubitorilor creștini la cari din acești doi domni să slugim noi? Dacă noi nu vom muri nici odată, ci vom trăi în veci, atunci să slugim lumii; ear' dacă noi nu suntem altă decât o mână de țărînă, dacă sntem muritori și așa zicînd: numai niște călători în lumea aceasta, cari azi mâne murim și nu mai suntem; dacă lumea aceasta este trecătoare, căci „trece chipul lumii acesteia“ zice apostolul; dacă moșia noastră e în cer ear' nu aici; dacă noi ne-am făgăduit în sfântul botez, să fim slugi lui D-zeu. Lui dară să-i slugim din tot sufletul, din tot cugetul și din toată inima noastră. — Să priveghem neadormit asupra tuturor acelor împregiurări, cari ne-ar pute să ne ispitască, căci spre aceasta ne îndeamnă însuși Mântuitorul Cristos zicînd: „Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită“, (Mat.

26, 41) să ne indeletnicim a ne abate inima noastră dela plăcerile lumesti să ne rugăm totdeauna la părintele luminilor, de unde vine tot darul desevirșit, să ne apere de ispitele lumii acesteia, silindu-ne din tot adinsul nostru spre a slugi numai D-zeului nostru celui adevărat, „Drept aceea așa să vă rugați voi: Tatăl nostru, care ești în ceriuri sfințească-se numele Tău, vină împărăția Ta, fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ. Pânea noastră cea de toate zilele, dă-ni-o nouă astăzi, și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșiților nostri și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne mănuește de cel rău. Că a ta este împărăția, puterea și mărirea în veci amin. (Mat. 6, 9—13.)

Moise Popovici,
preot.

Disertație

ținută la 6/19 Martie, la conferența preotească din tractul Tinca, de preotul din Târnașda, **Alexandru Vasadi.**

(Continuare și fine.)

Al doilea mijloc prin care poporul ar pute fi îndemnat la industria de casă și comerț ar pute fi, ca preotul și învățătorul să țină prelegeri practice naintea poporului. În zilele de iarnă de 2 ori în săptămână, dar vara odată, Dumineca, vorbindu-le, cetindu-le despre importanța meseriilor, prin ce cred a face un fuceput bun, procurînd cărți, cari se ocupă cu economia, și în urma cărora amplificîndui-se cunoștințele despre economia rațională cu pasiune să-se decidă și acestui ram de câștig.

Progresînd materialicește oare nu vor progresa și spiritualmente, îmbrățoșind pe lângă puținelul lucru casnic și altcum fără nici un venit o așa meserie, care îi aduce-venit curat an de an? Pilda apoi de sine înțeles o vor urmări și ceialalți consăteni, neguțătorindu-se unul cu vite, altul cu cai, altul cu porci, altul cu bucate, ear unde sătenii se ocupă cu cultivarea viei, se neguțătoarește și cu mlădiță de vie și cu altele. Sunt comune, unde acomodat fiind locul înțeleg poporul să îmbrățișeze pomicultura, albinăritul; care dacă îi rațional, formează bogat mijloc de câștig.

E de dorit dar să le cetească oamenilor preotul și învățătorul cărți economice din cari să vadă că pentru a duce economie rațională, e neapărat de lipsă să se deprindă pe lângă altele și cu creșterea vitelor, care preține dela noi mare grije; ear progres în privința asta s'ar putea face prin expoziția de vite și tîrguri de vite. precum și reuniuni de lapte, prin car, li s'ar da impuls credincioșilor nostri să se deprindă și cu acest ram de câștig.

Al treilea mijloc bun pentru ca poporul nostru dela sate să îmbrătoșeze industria de casă și comerțul, pot fi: reuniunile de consum, sub conducerea dreaptă și înțeleaptă a parochului și învățătorului, prin cari reuniuni celor din comună precum și celor din împrejurime, — înțeleg dacă sunt membri și figurează ca acționari la acea reuniune — li se dă ocaziune de a-li se lărgi isvorul de câștig, și prin ce faptice ei înșiși se conving despre importanța meseriilor, căci d. p. decât înființarea unei astfel de reuniuni, stînd sub controlă severă, nu poate fi nici o acțiune mai avantajoasă, nici un început mai

frumos, căci economul după sate crucerii nu și-i poate mai bine valora, decât înscris fiind la astfel de reuniuni. Singur eu cunosc o astfel de reuniune în comuna vecină, ear de auzit, am auzit despre mai multe, care abia de 2 ani sau înființat, solvind fiecare acționar pentru o acție 20 coroane, ear astăzi după 2 ani, valoarea unei acții s'a ridicat la 36 coroane, plus, că toate speșele reuniunii cu arangierea ducheanelui nu-i stă în nimic.

Un astfel de lucru cum nu e lucru avantajos pentru economii nostri după sate, când toate cele trebuincioase pentru susținerea casei, precum și cele pentru economie și le poate procura cu preț mai scăzut, ear nu ca dela cutare sau cutare ducheane de a jidanului, care cu deadinsul îl înduplecă să tîrguească pe așteptare, dându-i-se prin asta ocaziune a pretinde datoria chiar pe timpul când bucatele n'au nici un preț. Și ce-e mai caracteristic în lucru: că tot astea bucate li le dă (înapoi) îndrăpt jidanul respectivilor mai târziu la câteva luni, în preț dublu. Prin astfel de reuniuni se dedau economii nostri la oareși care cruțare și bună administrare a averilor, făcându-și plan și calcul pentru toate speșele anuale și pentru împrumuturi ce se pot evita.

Al patrălea mijloc pentru ca poporul nostru să îmbrățoseze industria de casă și comerțul, pot fi: *reuniunile de împrumut*, cari cu așa pași gigantici și percurg drumul în comunele unde sunt înființate, lucru de sine înțeles în favorul acționarilor, încât încă în anii primi — lucrînd cu conștiință curată — și pot curăți calea de spini și mărăcini încât privește datoria și numai la aceia reuniune să fie dători la care ca acționari figurează și care conform puterilor sale li poate servi nu împrumut pe lângă $7\frac{1}{2}\%$ și administrată fiindu-i cauza în loc fără a întâmpina ceva speșe.

Cari dintre cei prezenți nu-mi vor da drept mai vîrtos dintre acei domni colegi cari au și până acum nefericirea de a lupta cu sectele cunoscute? zic care nu-mi va da dreptul, știind că poporul nostru în ziua de astăzi — îngreoiat fiind din toate părțile ee împrumuturi — e în stare a-și lăsa cel mai scump tesaur, înțeleg dintr'ei slabi la finger, legea, numai doar i-se vor ușura greutățile de pe umeri? Ear vîzînd în fruntea astor fel de reuniuni pe paroch, care la toate ocaziunile, așa și de astădată binevenită 'l sfătuește spre bine, care nu va însufla mai mare respect față de unii ca aștia, mai virtos în ziua de astăzi, când unii fac numai negoț din trecerea dela o sectă la alta.

Să zicem d. p. un acționar ar avea de vîndut 2 sau 3 măși de grâu, cucuruz, orz, ovés, fasole, eventual poate avea și mai puține, acelea prin reuniune și le valorează momentan, până când din contră cel sorman cum zisem mai sus e silit a-și le prăda când acelea sunt mai eftine, și încă și acelea în loc, și cui? jidanului.

Asta se întîmplă apoi și dacă cutare sau cutare femeie are ouă, unt, hiribe, sau galite de vîndut. Astea, fiind reuniune înființată, momentan și le poate valora în prețul ca în capitală, espedîndu-le la locul destinat. Și precum tot începutul e greu, dar purcezend mai departe cu înțelepciune, ajunge la sfîrșit mulțamitor, așa cu astfel de reuniuni nu numai bărbații cu cele economice, ci chiar și femeile — cuprinzîndu-se la început în mic cu cele înșirate — și pot valora tot ce la casă au; ear vîzînd folosul să pun în masă tot mai mare a duce această neguțatorie, până când în cele din urma pe lângă conducerea casei dedate fiind la acest ram de câștig 'l îmbrățosează cu căldură, făcînd să înțeleagă și pe calea această cât de important e comerțul, și producțiunea fie brută fie artificială. destinată pentru a fi marfă de comerț, de pus în comerț, în negoț.

Unde patima beției e întinsă, acolo ca al cincelea mijloc pentru îmbrățosarea industriei de casă și a comer-

țului, poate fi: *reuniunea de temperență, îmbinată cu cea de împrumut*, unde pe când de o parte s'ar desvolta încetul cu încetul gustul bun, în urma căruia timpul perdut până acolea în trîndăvii, mai spesînd și din mult puținelul său, și-l ar folosi omul în viitor pentru cultivarea sa proprie, pe atunci reuniunea de împrumut i-ar da impuls de a se ocupa cu așa ramuri de câștig, prin cari i-se deschid căile la industrie și comerț.

D I V E R S E.

* *Examenele dela Seminarul diecesan la finea anului școlastic 1900/901 se vor țînd după următoarea programă:*

Sâmbătă, 2/15 Iunie, 8—10 școala de model; 4—6 cursul pregătitor.

Luni, 4/17 Iunie, 8—10 c. IV prep. Maghiara; 10—12 c. II. teol. Isagogia, Exegesa, Morala, Româna; 5—6 gimnastica în cursurile preparandiale.

Mărți, 5/18 Iunie. 8—10 c. III. teol. Pastorală, Exegesa, Omiletică, Catehetică; 10—12 c. IV. prepar. Religia, Pedagogia, Româna, Germană și Economia. 4—6 I—IV prep. Cant Tipic.

Mercuri, 6/19 Iunie. 8—10 c. II. prep. Religia, Matematica, Germană, Istor. nat. și Economia; 10—12 c. I. teol. Teologia fundam. Ist. bis. Pedagogia; 4—7 c. I. prep. examen din toate obiectele.

Joi, 7/20 Iunie. 8—10 c. III. teol. Dreptul canonic, Liturgica, Constituția, Higienea și Economia; 10—12 c. III. prep. examen din toate obiectele; 4—6 c. I—III. teol. Cant și Tipic.

Vineri, 8/21 Iunie 8—10 c. IV. prep. Matematica, Istoria și Constituția; Fizica, Geografia și Higienea; 10—12 c. II. teol. Dogmatică, Istor. bis. Economia, Pedagogia.

Sâmbătă, 9/22 Iunie. 8—10 c. I. teol. Studiul biblic (Archeologia și Isagogia), Româna și Economia; 10—12 c. II. prep. Istoria patriei, Pedagogia, Maghiara, Geografia.

Duminică, 10/23 Iunie „Te Deum”, cetirea clasif.

Luni, 11—24 Iunie, 8—12 examen cu preparandistele c. IV 3—7 examen cu preparandistele c. III.

Mărți, 12/25 Iunie. 8—12 examen cu preparandistele c. II. 3—7 examen cu preparandistele c. I.

Mercuri, 13/26 Iunie. 8—12 și 3—6 examen cu privatistii.

Joi 14/27—Sâmbătă 16/29 Iunie examen de calificățiune învățătoarească.

* *Examenele la școala de fete cu internat din Arad se vor începe în 4/17 Iunie și se vor termina în 8/21 Iunie.*

* *Dăruiri pe seama bisericeii.* În timpul din urmă credincioșii bisericeii ortodoxe române din Săn-Nicolaul-mare, conduși de un adevărat spirit de religiositate și pietate creștinească, emulează formalmente prin donațiuni, ce constau din diferite obiecte prețioase spre împodobirea și înfrumșetarea noavei și falnicei noastre bisericeii sfințite.

De astădată au escelat prin zélul lor creștinesc și au premers cu un esemplu demn de imitat Prea stimațele și generoasele Doamne: Maria Oprean, soția d-lui avocat Dr. Nestor Oprean și veduvă avocăteasă Emilia Halic. Doamna Oprean a donat o cruce de argint aurită pe altar în preț de 440 coroane, ear Doamna Halic 2 sfeșnice de bronz aurite pe altar în preț de 200 coroane.

Asemenea Dl Ioan Cotărlă din Oravița, pătuns de o iubire adevărat creștinească a dăruit bisericii noastre Epitaful înfrumșețat și împodobit tot cu fir de aur în preț de 80 coroane; ear' parochianul nostru Ioan Mărăzan și soția sa Solomia, conduși de sfințimentele pietății creștinești, au dăruit un prapore frumos în preț de 110 coroane.

Aceste fapte nobile și creștinești se laudă de sine și nu au lipsă de a fi lăudate și accentuate deosebit.

Aducând acestea la cunoștința On. public cetitor și exprimând și pe calea aceasta în numele comunei noastre bisericesti cea mai ferbiute mulțămintă respectivelor Doamne pentru generositatea lor, precum și respectivilor dăruitori marimonioși, rog pe bunul Dumnezeu, ca jertfa adusă pe Altarul D-lui să li-o respălătească însușit și înmiit și să le binecuvinte dimpreună cu tot neamul lor cu sănătate și viață îndelungată întru mulți ani fericit! Săn-Nicolaul-Mare, la 21 Mai 1901. În numele comunei bisericesti: Ioan Popovici, paroch ort. rom.

* *Himen.* Dl Ioan Furdianu și d-șoara Lucreția Nicorescu logodiți. Monoștor — Făget, 9 Iunie 1901. Felicitări sincere!

„Drepturile și datorințele învățătorilor confesionali români,” de Petru Conda. Această carte cuprinde toate dispozițiunile din legile țerii și ordinațiunile ministeriale privitoare la învățători, precum și dispozițiile autorităților confesionale române cu privire la școalele confesionale române și la învățătorii lor. Această carte e menită a fi un prețios călăuz al învățătorilor, care să-și pună în pozițiunea a-și afirma și apăra drepturile asigurate lor prin lege, și pe cari mulți nici nu le știu. A apărut în librăriei W. Krafft, în Sibiu.

Erată. In epistola preotului Atanasie, publicată în N-rul trecut al „B. și Șc.” la pagina 222, alineatul 2, șirul al 8-lea în loc de: „și face stropitul” ase ceti: „și se face ospustul” adecă închierea.

Concurs.

Conform ordinațiunii Venerabilului Consistor eparhial gr.-or. orădan de sub N-rul 1470/236 sc. 1900 se escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școala gr.-or. din Beliu ppresbiteratul Beliiului cu termenul de alegere în 24 Iunie (7 Iulie) 1901.

Emolumentele anuale sunt: 1) Cuartir liber cu 2 chilii și două grădini de legume. 2) O grădină mare de 1 jugăr cu pomet frumos, a căreia venit curat anual e 120 cor. 3) 1/2 sesiune pământ arător, al cărui venit curat e 322 cor. 4) 5 cubule grâu à 12 cor. de tot 60 cor. 5) 5 cubule cucuruz à 10 cor. de tot 50 cor. 6) 4 metri lemne de foc à cor. de tot 40 cor. — Bani gata: a) dela credincioșii bisericii 48 cor., b) dela domeniu 62 cor. e) Interesele fondului școlar 140 cor. d) Ajutorul diecesan 100 cor. — Venitul cantoral: Dela înmormântări, dacă va petrece mortul la groapă. a) Pentru mort mare 2 cor. b) pentru mic 1 cor. — Pentru liturgie privată 80 fileri.

Competenții au să producă testimoniu de calificatiune și din limba maghiară și atestat de conduită — dacă au fost în serviciu până acuma, și a se presinta barem odată la sf. biserică: deci petițiunile lor astfel instruite,

adresate comitetului parochial, să le susțearnă P. O. D. Petru Serb, protopresbiter și inspector de școale, în F. Győrös — u. p. Tenke, până în ziua de alegere.

Dat din ședința comitetului parochial gr.-or. din Beliu, ținută la 15/28 Aprilie 1901.

Paul Gavrillette,
președinte.

Georgiu Molnar,
notar.

In conțelegere cu mine: PETRU SERB, protopop și inspector școlar.

Amăsurat dispozițiunii Venerabilului Consistor orădan de sub Nr. 559/49 B. 1901 se escrie concurs pentru îndeplinirea parochiei vacante Remetea, cu termen de alegere pe 17/30 Iunie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1) Casa parochială, cu 2 chilii și cuină; 2) grădină și intravilanul cu venit de 20 cor.; 3) Estravilanul de 8 jugere cu venit de 80 cor.; 4) birul dela 60 numere de case câte una măsură cucuruz sfărmat; 5) Venitele din stole sunt 30 cor. Toate acestea dau un venit de 280 cor. care sumă se va întregi din visteria statului amăsurat evalificațiunii alesului.

Reflectanții la acest post au a se presenta în vreo Duminecă ori sərbătoare până la ziua alegerii la S-ta (biserică din Remetea, pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale, ear recursele vor avea a-le trimite în termenul regulamentar subscrisul.

Comitetul parochial.

In conțelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protop.

LICITAȚIUNI MINUENDE.

Comuna bisericescă română greco-orientală din Socodor pe basa încuviințării Venerabilului Consistor diecesan din 24 Maiu (6 Iunie) a. c. Nr. 3201 publică licitațiune minuendă pentru zugrăvirea interiorului bisericii, reconstruirea tronului Episcopesc și vâpsirea scaunelor din biserică pe lângă suma de 1200 de coroane cu termen de licitare pe ziua de 9/22 Iunie a. c. la 10 ore nainte de meazăzi.

Condițiunile de la întreprinderile de mai sus și până la ținerea licitațiunii se pot vedea la presidele comitetului parochial.

Socodor, 27 Maiu 1901.

Gavrilă Lazar, m. p.
preș. com. par.

Comuna bisericescă română greco-orientală din Socodor pe basa încuviințării Venerabilului Consistor diecesan din 18/31 Maiu a. c. Nr. 2973 publică licitațiune minuendă pentru edificarea unei sale de învățământ la asilul confesional și provederea cu bănci nouă, precum și pentru reînnoirea ferestrelor dela sala de învățământ dela școala a doaua pe lângă suma de 3000 coroane cu termen de licitare pe ziua de 9/22 Iunie a. c. la 10 ore nainte de meazăzi.

Planul de edificarea cât și condițiunile pentru toate acestea întreprinderi și până la ținerea licitațiunii se pot vedea la presidele comitetului parochial.

Socodor, 27 Maiu 1901.

Gavrilă Lazar, m. p.
preș. com. par.